

Bijlage 1. Wettelijke taken gemeente vanuit Wet Publieke Gezondheid

Wettelijke taken

In de WPG zijn de taken van de individuele gemeenten rondom publieke gezondheid vastgelegd. Ook is hierin vastgelegd dat diverse taken hiervoor belegd moeten worden bij de GGD. Alleen voor sommige taken geldt dat de gemeente deze taken of onderdelen van deze taken mag overlaten aan andere partij dan de GGD (artikel 2, lid 2h en artikel 5, lid 2a tot en met 2d).

Algemene taken (artikel 2, WPG)

1. Bevorderen totstandkoming en continuïteit van en de samenhang binnen de publieke gezondheidszorg en de afstemming ervan met de curatieve gezondheidszorg en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen.
2. Ter uitvoering van de taak bij lid 1, zorgdragen voor:
 - a. Inzicht in de gezondheidssituatie van de bevolking.
 - b. Elke vier jaar voorafgaand aan de opstelling van de nota gemeentelijke gezondheidsbeleid verzamelen en analyseren van gegevens over deze gezondheidssituatie.
 - c. Bewaken van gezondheidsaspecten in bestuurlijke beslissingen.
 - d. Bijdragen aan opzet, uitvoering en afstemming van preventieprogramma's (inclusief programma's voor de gezondheidsbevordering).
 - e. Bevorderen medische milieukundige zorg.
 - f. Bevorderen technische hygiënezorg.
 - g. Bevorderen van psychosociale hulp bij rampen.
 - h. Geven van prenatale voorlichting aan aanstaande ouders.

Jeugdgezondheidszorg (art. 5, WPG)

1. Uitvoering jeugdgezondheidszorg.
2. Ter uitvoering van de taak bij lid 1, zorgdragen voor:
 - a. Systematisch volgen en signaleren van ontwikkelingen in gezondheidstoestand van jeugdigen en van gezondheidsbevorderende en -bedreigende factoren.
 - b. Ramen behoeften aan zorg.
 - c. Vroegtijdige opsporing en preventie van specifieke stoornissen, met uitzondering van het perinatale onderzoek op phenylketonurie (PKU), congenitale hypothyroïdie (CHT) en adrenogenitaal syndroom (AGS) en het aanbieden van vaccinaties voorkomend uit het Rijksvaccinatieprogramma.
 - d. Geven van voorlichting, advies, instructie en begeleiding.
 - e. Formuleren van maatregelen ter beïnvloeding van gezondheidsbedreigingen.

Ouderengezondheidszorg (art. 5a, WPG)

1. Uitvoering ouderengezondheidszorg.
2. Ter uitvoering van de taak bij lid 1, zorgdragen voor:
 - Systematisch volgen en signaleren van ontwikkelingen in de gezondheidstoestand van ouderen en van gezondheidsbevorderende en -bedreigende factoren.
 - Ramen behoeften aan zorg.
 - Vroegtijdige opsporing en preventie van specifieke stoornissen als comorbiditeit.
 - Geven voorlichting, advies, instructie en begeleiding.
 - Formuleren van maatregelen ter beïnvloeding van gezondheidsbedreigingen.

Infectieziektenbestrijding (art. 6, WPG)

1. Zorgdragen voor uitvoering algemene infectieziektebestrijding. Ter uitvoering hiervan in ieder geval zorgdragen voor:
 - Nemen van algemene preventieve maatregelen op dit gebied.
 - Bestrijden van tuberculose en seksueel overdraagbare aandoeningen, inclusief bron- en contactopsporing.
 - Bron- en contactopsporing bij meldingen als bedoeld in de artikelen 21, 22, 25 en 26.
- Positieve gezondheid

Wat doen we ervoor in Oirschot? (naast nieuwe activiteiten zoals beschreven in uitvoeringsagenda)

Gezondheidsbevordering

- Uitvoering vierjaarlijkse gezondheidsmonitors (0-11 jaar, 12-18 jaar, 19-64 en 65-plus) (door GGD).
- Informatie over gezond opgroeien op website van WIJzer (informatie van Stichting Opvoeden.nl).
- Lokaal team Gezondheidsbevordering vanuit de GGD werkzaam voor Oirschot bestaande uit adviseurs Lokaal Gezondheidsbeleid (LGB), preventiefunctionarissen, preventiemedewerkers en onderzoekers t.b.v. opstellen, uitvoeren en implementeren lokaal gezondheidsbeleid.
- Oirschot heeft extra middelen beschikbaar gesteld aan GGd voor (tijdelijk) extra ondersteuning door GGD als gevolg van de versnelde opname van statushouders. Dit betekent o.a.: extra intakes voor kinderen/ jongeren die tijdens hun verblijf in een AZC nog niet zijn gezien door JGZ (plus eventueel aanvullend vaccineren), extra vervolgonderzoek bij hoog risico, intensievere ondersteuning scholen (i.v.m. zwaardere problematiek), aanwezigheid van een expertteam en intensievere ondersteuning van lokale generalistentteams (in Oirschot dus met WIJzer).
- Advisering door GGD door lokaal team op het terrein van gezondheidsbescherming, -preventie en –bevordering. Inclusief signalering en monitoring van gezondheidsrisico's in

fysieke en sociale omgeving en advisering bij bestuurlijke beslissingen waarbij diverse bronnen worden ingezet.

- Oirschot kan gebruik maken van informatie uit Kenniscentrum Onderzoek GGD.
- De GGD levert de Regionale ToekomstVerkenning op, resulterend in een e-book voor Oirschot met daarin een beschrijving van de ontwikkelingen en trends rondom de gezondheidssituatie van de Oirschotse bevolking. In Oirschot verschijnt het e-book in 2016.
- Werkgroep alcohol en drugs gericht op voorkomen en verminderen alcohol- en drugsgebruik door jongeren. Uitvoering op basis van het in juni door gemeenteraad vastgestelde “preventie- en handavingsplan alcohol”. Voorbeelden van activiteiten: rode- gele kaartsysteem overtredingen sportverenigingen met kantine, afspraken met horecapartners, campagne NIX-viltjes, afspraken buitensportverenigingen met eigen sportkantine, informatieverstrekking over risico's en gevaren verbonden aan alcohol- en drugsgebruik.
- Voorlichting op basisonderwijs door jongerenwerk aan kinderen groep 7/8 over gevaren en risico's verbonden aan alcoholgebruik en roken.
- Voorlichting op Kempenhorst College aan alle leerlingen klas 3 over Leerlingen informeren over de (nadelige) effecten van alcohol- en drugsgebruik, leerlingen kunnen vragen stellen, er wordt gebruik gemaakt van een ex-verslaafde waarmee duiding wordt gegeven aan het abstracte begrip ‘verslaving’.
- Bureau HALT verzorgt (in het kader van weerbaarheid) op basisonderwijs en Kempenhorst college voorlichtingslessen over groepsdruk, (digi)pesten, (social) mediagedrag, overlast rond de jaarwisseling en (jeugd)criminaliteit. Daarnaast verzorgt HALT ouderavonden. Uitvoering geschiedt in samenwerking met de scholen waardoor maatwerk mogelijk. Ook HALT werkt samen met partners in de zorgstructuur (basisscholen, WIJzer, politie) en signaleert in Zorg voor Jeugd.
- De gemeente Oirschot financiert de sportcoach die op de basisscholen samen met sportverenigingen (vanuit het pakket Kids Sport) sportkennismakingslessen organiseert. Daarnaast organiseert hij buitenschoolse sportactiviteiten. Doelen: sportstimulering door de jeugd, kennismaking met lokale sportaanbod en verbetering gymlessen basisonderwijs. Daarnaast gerichte verenigingsondersteuning (in afgelopen jaren o.a. meer vrijwilligers in korte tijd, Kanjers in de Sport (over sportief gedrag bij kinderen op de baan/ het veld), IVA trainingen, etc.).
 - In 2017 verwachten we in Oirschot buurtsportcoaches te hebben die samen met verschillende partners sport- en bewegingsactiviteiten opzetten. Gericht op de volgende doelgroepen: activeren en stimuleren van bewegen door mensen met een beperking, senioren en jeugdigen. Daarnaast ondersteuning verenigingsleven.
- Extra inzet op gezondheidsbevordering van statushouders en vluchtelingen (door GGD): voornamelijk extra inzet in 2016 en 2017.
- WIJzer biedt hulp, advies en ondersteuning bij grote en kleine vragen. Preventietaken inclusief opvoedingsondersteuning zijn onderdeel van team WIJzer. Ook het school- en jeugdmaatschappelijk werk maakt onderdeel uit van WIJzer. Naast individueel hulpaanbod, zijn

er ook voorbeelden van laagdrempelig cursusaanbod gericht op de weerbaarheid van ouders en jongeren en aangeboden door deze partij: de jaarlijkse cursus "Omgaan met Pubers" en sociale vaardigheidstrainingen (SOVA) voor kinderen van acht tot twaalf jaar. Daarnaast is er op basis van de methodiek van Triple P opvoedtraining gegeven.

- Indien nodig maakt Oirschot gebruik van extra ondersteuning via Baby Extra. Hier is in 2015 gebruik van gemaakt. Het programma is bedoeld voor (kwetsbare) (aanstaande) ouders die wat extra ondersteuning nodig hebben.
- Deelname van Oirschot aan "Stoptober-campagne" (2016).
- De regio Zuidoost Brabant gaat zich de komende jaren meer inzetten voor suicidepreventie. De regio wordt hiervoor landelijk pilotregio.

Infectieziektenbestrijding

- Taken m.b.t. infectieziektenbestrijding zijn belegd bij de GGD (voorkómen, bestrijden en opsporen van infectieziekten van mens op mens en van dier op mens). De GGD voert de infectieziektebestrijding uit onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van gemeenten. In bijzondere omstandigheden, bijvoorbeeld tijdens uitbraken, valt dit onder directe verantwoordelijkheid van de burgemeester.
- SOA preventie en SOA curatie en seksualiteitshulpverlening door GGD (o.a. voor jongeren tot 25 jaar met het SOA Sense spreekuur).
- Opsporing, bestrijding en voorkomen van transmissie van TBC (door GGD).

Medische milieukundige zorg

- Voorkoming van (verdere verspreiding van) ziekten en gezondheidsklachten ten gevolge van risicovolle (interne en externe) milieumomstandigheden (door GGD). De GGD beantwoordt milieugerelateerde gezondheidsvragen van inwoners en instellingen. Ook beoordeelt en adviseert de GGD bij problematiek rondom intensieve veehouderij.
- In de Omgevingswet die ingaat vanaf 2018 wordt vastgelegd dat bij veranderingen in de fysieke leefomgeving de gemeente ook de invloed op gezondheid als belangrijke beslisfactor mee moet nemen.

Technische hygiënezorg

- De GGD voert inspecties uit op locaties uit waar risicogroepen verblijven (zoals ouderen, kinderen). In Oirschot zijn de afgelopen jaren diverse locaties geïnspecteerd (w.o. evenementen, sportzalen en scholen). Daarnaast geeft de GGD voorlichting over dit onderwerp. De GGD inspecteert daarnaast structureel risicovolle instellingen (bijvoorbeeld piercings- en tattooageshops).
- De GGD bewaakt de publieke gezondheid bij rampen crises (crisisteam en crisisplan, psychosociale hulpverlening bij ingrijpende gebeurtenissen).
- Vanuit de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen houdt de gemeente toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang, hierbij is vastgelegd dat de gemeente de toezichthouderstaken laat

uitvoeren door de GGD. De gemeente moet vervolgens handhaven. De toezichthouderstaken hebben ook betrekking op gezondheid, veiligheid en hygiëne. In Oirschot zijn in 2015 10 buitenschoolse opvanglocaties, 1 gastouderbureau en 12 kinderdagverblijven geïnspecteerd, daarnaast zijn er bij 4 gastouders inspecties geweest.

Jeugdgezondheidszorg

- In het basispakket Jeugdgezondheidszorg (BAP) is de preventieve gezondheidszorg voor elk in Nederland woonachtig kind omschreven. Per 1 januari 2015 is het nieuwe basispakket Jeugdgezondheidszorg (JGZ) veranderd kracht via een aanpassing van het Besluit publieke gezondheid.

Het bestaat uit de volgende taken:

- o **systematisch volgen** van de lichamelijke, psychosociale en cognitieve ontwikkeling van kinderen en jongeren (via vaste contactmomenten);
 - o **beoordelen van de ontwikkeling** in relatie tot de sociale, pedagogische en fysieke omgeving van de kinderen en jongeren en het gezin waarin ze opgroeien;
 - o **tijdig signaleren van problemen en vroegtijdig opsporen van specifieke stoornissen**;
 - o **geven van preventieve voorlichting, advies, instructie en begeleiding**, individueel of in groepen, gericht op versterken eigen kracht ouders en jongeren. Onderwerpen zijn overgewicht, kindermishandeling, internetgebruik en gameverslaving;
 - o **ontzorgen en normaliseren** via voorlichting, advies en ondersteuning of door het voeren van enkele gesprekken om ouders en jongeren te ondersteunen indien nodig;
 - o **beoordelen of extra ondersteuning, hulp of zorg nodig** is en direct de juiste zorg of hulp **erbij halen**;
 - o **samenwerken** met professionals uit onderwijs, voorschoolse voorzieningen, jeugdhulp, verloskundigen, kraamzorg, huisartsen en andere curatieve zorgverleners, buurtteams en andere relevante partijen.
 - o **adviseren** van gemeenten en scholen over collectieve maatregelen/activiteiten op basis van analyse van verkregen gegevens.
- In Oirschot: taken basispakket jeugdgezondheid bij Zuidzorg (0 tot 4 jaar) en GGD (4 tot 19 jaar).
 - o Het team JGZ vanuit de GGD bestaat voor Oirschot uit jeugdverpleegkundigen en een jeugdarts. Het team JGZ vanuit Zuidzorg bestaat voor Oirschot uit jeugdverpleegkundigen en een jeugdarts.
 - Het basispakket jeugdgezondheidszorg krijgt o.a. vorm via vaste contactmomenten, ook in Oirschot.
 - o 12 contactmomenten voor aanstaande ouders en (ouders van) jonge kinderen van 0 tot 4 jaar (door Zuidzorg). Indien nodig vindt vervolcontact plaats en/ of melding in Zorg voor Jeugd, Oirschot heeft deze extra contactmomenten ingekocht.
 - o Prenataal huisbezoek: op indicatie van verloskundigen en voor risico-situaties.

- Prenatale voorlichtingsbijeenkomsten voor zwangere vrouwen (door Zuidzorg).
- Preventief gezondheidsonderzoek groep 2 en 7 van basisonderwijs en klas 2 van voortgezet en speciaal onderwijs (door GGD).
- Vanaf schooljaar 2015-2016 invoering pubercontactmoment ingevoerd (onderdeel van nieuwe wettelijke basispakket JGZ). De GGD voert deze uit in klas 3 (VMBO) of 4 (HAVO/ VWO) van het voortgezet onderwijs op basis van EMOVO. Dit betreft een digitale vragenlijst, gevolgd door persoonlijk gezondheidsadvies. Bij vragen of zorgen is er de jeugdverpleegkundige voor een persoonlijk gesprek.
- Zuidzorg verzorgt extra contracttaken in Oirschot: de afgelopen jaren via videohometraining en cursus Stevig Ouderschap. Daarnaast is er een inloopspreekuur in Oirschot en één in OW Middelbeers.
- Zuidzorg onderhoudt intensieve contacten met de voorschoolse voorzieningen in het kader van extra zorg en ondersteuning. Indien nodig voert Zuidzorg hier ook kindobservaties uit.
- Vanaf 2016 is Samen Starten en Beeldbegeleiding uitgerold in het basisaanbod van Zuidzorg. Hierbij wordt op een contactmoment, wanneer ouders een hulpvraag hebben, door de jeugdverpleegkundige een opname gemaakt die later door ouders en verpleegkundige wordt besproken.
- JGZ medewerkers van Zuidzorg en GGD zijn in Oirschot aanwezig op scholen en voorschoolse voorzieningen. In het kader van één gezin, één plan werken ze met deze partijen samen om signalen snel met elkaar te kunnen bespreken en zorg en ondersteuning snel in te kunnen zetten (via aansluiting met zorg(advies)teams). JGZ medewerkers zijn aangesloten op de lokale zorgstructuur. JGZ is vooralsnog onderdeel van team Wijzer (contracttaak). Voor Best Oirschot en Veldhoven maakt eveneens een jeugdarts onderdeel uit van het specialistenteam BOV-gemeenten.
- De GGD en Zuidzorg werken samen met huisartsen in de gemeente Oirschot.
- Kinderen in Nederland worden beschermd tegen (kinder)ziekten. Hiervoor bestaat het rijksvaccinatieprogramma, waarvan de uitvoering plaatsvindt door Zuidzorg (0 tot 4 jarigen) en de GGD (4 tot 19 jaar) op vaste momenten.
- Artsen en verpleegkundigen binnen JGZ werken met een digitaal kinddossier, dit dossier is voor andere hulp- en zorgverleners niet toegankelijk. Hiermee is de lichamelijke ontwikkeling van een kind beter te volgen.
- In de regio Zuidoost Brabant wordt gewerkt aan een verbetering en intensivering van de samenwerking tussen GGD en Zuidzorg in het kader van "één integrale JGZ 0-18 jaar".

Ouderegezondheidszorg

- Oirschot verstrekt subsidie aan project Valpreventie (inclusief cursussen "Blijf in Balans" bedoeld voor ouderen en een informatiefolder). Cursus i.s.m. KBO onder noemer "Vitaal Ouder worden". Verder zijn diverse partners betrokken (welzijn, huisarts, ergotherapie).
- Activerende huisbezoeken (uitgevoerd door Welzijn Best Oirschot) bij senioren (75-plussers) door speciaal opgeleide vrijwilligers. Doel: senioren kunnen vragen stellen die hen

bezighouden op het gebied van wonen, welzijn en zorg. Vervolgens doorleiding naar passende zorg of ondersteuning (door welzijnsorganisatie of WIJzer).

Psychosociale hulp bij rampen

De GGD is verantwoordelijk voor psychosociale hulp bij rampen en incidenten. Hiertoe heeft de GGD een samenwerkingsconvenant afgesloten met het Algemeen Maatschappelijk Werk en Bureau Slachtofferhulp en (in tweede lijn) GGZ. Inmiddels zijn de volgende scenario's uitgewerkt:

- De GHOR heeft een toezichhoudende rol en stemd af met andere kolommen binnen de rampenbestrijding;
- De GGD heeft een coördinerende rol in de uitvoering in zowel de voorbereidende als de acute fase van een ramp of incident;
- Het Algemeen Maatschappelijk Werk en Bureau Slachtofferhulp leveren medewerkers voor de daadwerkelijke opvang in de opvanglocatie (samenwerkingsafpraak met de GGD).

Deze structuur en taakverdeling heeft betrekking op grootschalige incidenten en rampen en betreft het GGD Rampenopvang Plan (GROP). Daarnaast komen kleinschalige ingrijpende gebeurtenissen voor waarbij psychosociale hulp gewenst is. Denk aan zedendelicten, zelfdoding, gezinsmoord, vermissingen, ontvoeringen, bedreigingen of terugkeer van een zedendelinquent in een woonwijk. Hiervoor worden lokale scenarioteams/ coördinatie teams samengesteld. De coördinatie kan, indien door gemeenten gevraagd, in handen zijn van de GGD, in nauwe aansluiting op het Sociale Calamiteiten beleid/ protocol dat gemeenten hebben opgesteld (samenwerkingsafspraken, in het verlengde van de wettelijke taak van de GGD).